

PAPER 1 – Okuma, Çıkarım ve Dil Analizi

Metin A

Tren istasyona girdiğinde hava henüz tam aydınlanmamıştı. Perondaki lambalar, sabahın solgun ışığıyla yarışmayı çoktan bırakmış gibiydi. İnsanlar ellerinde çantalarla bir yerlere yetişiyor, görevlilerin sesleri rayların metal uğultusuna karışıyordu.

Babam önümde yürüyordu.

Her zamanki gibi hızlı.

Çocukken onun arkasından yürürken adımlarımı büyötmeye çalışırdım. Bir gün onun kadar uzun adımlar atabilirsem büyümüş olacağımı sanırdım. Şimdi ise ona yetişmek için değil, biraz gerisinde kalmak için yavaşlıyordum.

“Vakit var,” dedim.

Saatine baktı.

“Vakit hiçbir zaman sandığın kadar çok değildir.”

Bunu bana mı, kendine mi söylediğini anlayamadım.

Üniversite için başka bir şehre gidiyordum. Aylardır bu günü bekliyordum. Arkadaşlarıma özgürlükten, yeni insanlardan, başka bir şehirde yaşamaktan söz etmiştim. Evdeki odamın küçüklüğünden, annemin sürekli bir şey sormasından, babamın akşamları televizyonun sesini fazla açmasından yakınmışım.

Şimdi bütün bunları geride bırakmak üzereydim.

Garip olan, insanın uzun süre kaçmak istediğı şeylerin vedalaşma vakti geldiğinde birden kıymetlenmesiydi.

Babam çantamı vagona kadar taşıdı.

“Ben alırım,” dedim.

“Elimde zaten.”

Bu onun sık kullandığı cümlelerden biriydi. Çocukken de market poşetlerini almak istediğimde aynı şeyi söylerdi. O zamanlar bunun yalnızca bir cevap olduğunu düşünürdüm.

Şimdi öyle gelmedi.

Trenin kalkmasına birkaç dakika vardı. Babam camın dışında duruyordu. Konuşacak çok şeyimiz varmış gibi hissediyordum ama ikimiz de hava durumundan, yolculuğun kaç saat süreceğinden ve trende yiyecek satılıp satılmadığından söz ettik.

Anons duyuldu.

Babam bir adım geri çekildi.

“Varınca haber ver.”

“Veririm.”

Tren hareket etmeye başladığında elini kaldırdı. Ben de kaldırdım.

Peron geriye doğru kaydı. Babam küçüldü. Sonra kalabalığın içinde kayboldu.

Karşımdaki boş koltuğa baktım.

Aylarca beklediğim yolculuk nihayet başlamıştı.

Nedense ilk kez gitmekten çok, geride bıraktıklarımı düşünüyordum.

Soru 1 – Anlama ve Çıkarım

[10 puan]

a) Anlatıcının çocukken babasının arkasından yürürken adımlarını büyütmesinin nedeni nedir? **[1]**

b) Anlatıcının yolculuk öncesinde bağımsızlık istediğini gösteren metinden **iki ayrıntı** yazınız. **[2]**

c) “Şimdi ise ona yetişmek için değil, biraz gerisinde kalmak için yavaşlıyordum.” cümlesi anlatıcı ile babası arasındaki ilişkinin değişimi hakkında ne düşündürmektedir? **[2]**

d) Baba ile oğulun vedalaşırken önemsiz konulardan söz etmelerinin altında hangi duygu veya durum yatıyor olabilir? Açıklayınız. **[2]**

e) Metnin sonunda anlatıcının yolculuğa bakışı nasıl değişmiştir? Metinden hareketle açıklayınız. **[3]**

Soru 2 – Dil ve Etki

[10 puan]

Aşağıdaki ifadelerden **iki tanesini** seçiniz.

Her ifade için yazarın kelime seçimini inceleyerek:

- ifadenin çağrıştırdığı anlamı,
- anlatıcının duygusunu nasıl ortaya koyduğunu,
- okuyucu üzerindeki etkisini

açıklayınız.

Her ifade 5 puandır.

1. “Perondaki lambalar, sabahın solgun ışığıyla yarışmayı çoktan bırakmış gibiydi.”
2. “Vakit hiçbir zaman sandığın kadar çok değildir.”
3. “İnsanın uzun süre kaçmak istediği şeylerin vedalaşma vakti geldiğinde birden kıymetlenmesi...”
4. “Peron geriye doğru kaydı. Babam küçüldü.”

PAPER 2 – Yönlendirilmiş Yazı

Aşağıdaki iki metni okuyunuz.

Metin B – Rekabet Öğrenciyi Geliştirir

Okul hayatında rekabet çoğu zaman olumsuz bir kavram gibi değerlendirilir. Oysa doğru biçimde kullanıldığında rekabet öğrencinin kendi kapasitesini fark etmesini sağlayabilir.

Bir öğrencinin kendisinden daha başarılı bir arkadaşını görmesi, daha fazla çalışması için güçlü bir motivasyon yaratabilir. Yarışmalar, sınavlar ve başarı sıralamaları öğrencilere somut hedefler sunar. Ayrıca gerçek yaşamda insanların birçok alanda başkalarıyla rekabet ettiği unutulmamalıdır. Üniversite başvurularından iş hayatına kadar bireyler çoğu zaman sınırlı imkânlar için yarışmaktadır.

Bu nedenle okulun öğrenciyi rekabetten tamamen koruması gerçekçi değildir. Önemli olan rekabeti başkalarını yenmekten çok, kişinin kendi sınırlarını geliştirmesine hizmet eden bir araç hâline getirmektir.

Metin C – Sürekli Yarışmak Öğrenmeyi Zayıflatabilir

Başarı sürekli başkalarıyla karşılaştırıldığında öğrenciler öğrenmenin kendisinden çok sonuçlara odaklanabilir. Bir konuyu merak ettiği için öğrenmek yerine sınavda daha yüksek puan almak ya da sınıf arkadaşının önüne geçmek asıl hedef hâline gelebilir.

Bu durum özellikle akademik açıdan zorlanan öğrenciler üzerinde olumsuz etki yaratabilir. Sürekli olarak kendisinden daha başarılı kişilerle karşılaştırılan bir öğrenci bir süre sonra çaba göstermenin anlamsız olduğunu düşünebilir.

Üstelik okul yalnızca bireysel başarıya değil, birlikte çalışma, fikir paylaşma ve başkalarının gelişimine katkı sağlama gibi becerilere de önem vermelidir.

Belki de sorun rekabetin kendisi değil, başarıyı yalnızca sıralamalarla ölçme alışkanlığıdır.

Yazma Görevi

Okulunuzda öğrencilerin akademik başarılarının kamuya açık sıralamalarla duyurulup duyurulmaması tartışılmaktadır.

Okul gazetesine bu konu hakkında bir yazı yazınız.

Yazınızda:

- **Metin B ve Metin C'deki görüşlerden yararlanınız,**
- her iki yaklaşımın güçlü ve zayıf yönlerini değerlendiriniz,
- kendi görüşünüzü gerekçeleriyle ortaya koyunuz.

Metinlerdeki ifadeleri olduğu gibi kopyalamak yerine fikirleri **kendi sözcüklerinizle yeniden ifade ediniz.**

Yaklaşık 100-150 kelime yazınız.

[20 puan]